

TALUM, p.o., KIDRIČEVO
2325 Kidričevo

POŠTA SLOVENIJE

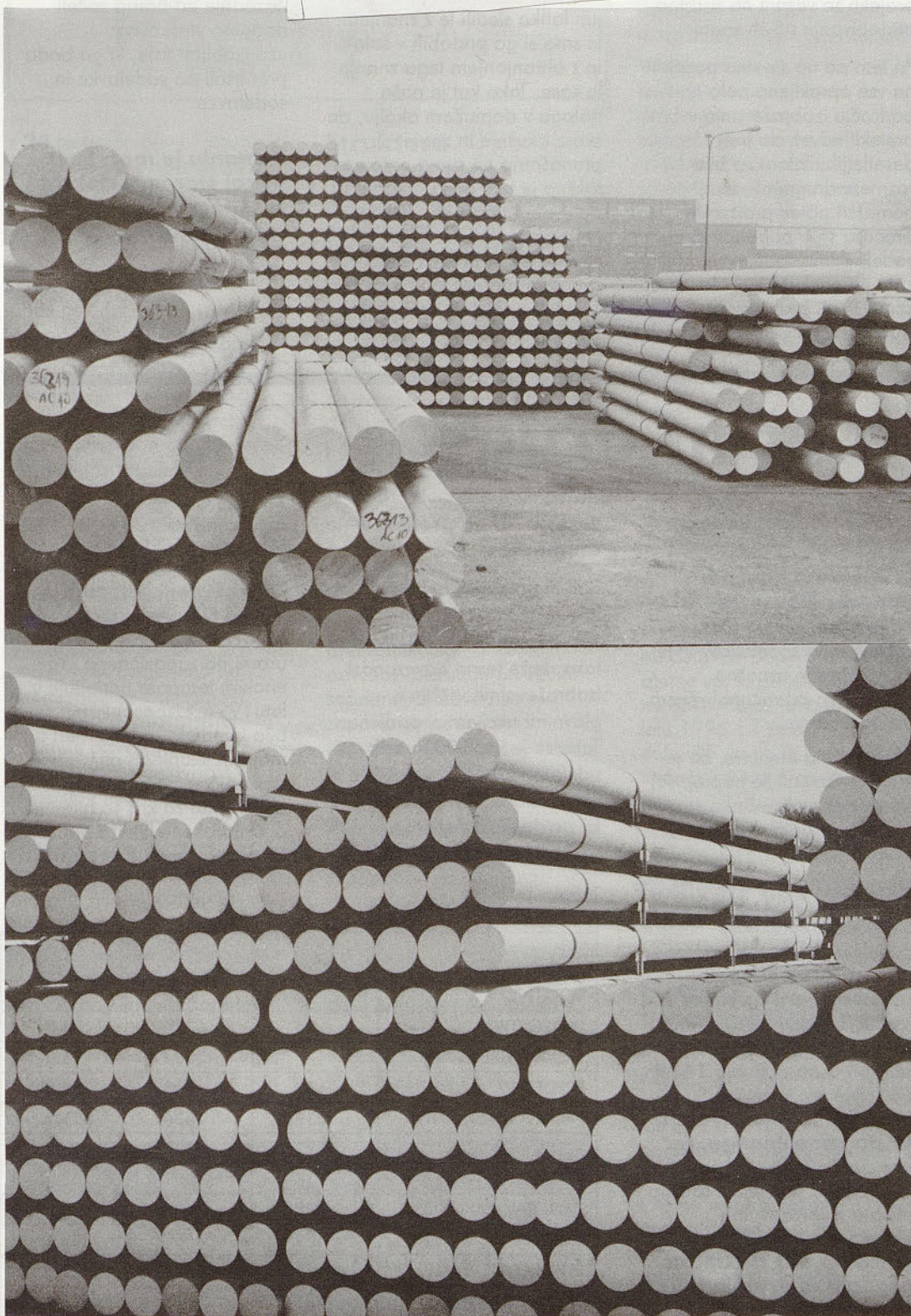
maj 1996

Aluminiji

ŠTUDIJSKA IN LJUDSKA
KNJIČNICA
Trg svobode 1
62250 PTUJ

p.o., KIDRIČEVO

V dneh od 14. do 16. maja, je potekala v TALUM-u zunanja presoja sistema zagotavljanja kakovosti. Izvajali so ga predstavniki Slovenskega urada družbe BVQI iz Londona.

Pregled pomeni eno izmed stopničk na poti k celovitemu obvladovanju kakovosti v našem podjetju pa tudi k pridobitvi formalnega potrdila o tem: certifikata.

Rezultati pregleda so še enkrat pokazali, da je bila naša odločitev, da pristopimo k izdelavi sistema celovitega obvladovanja kakovosti celotnega poslovnega procesa pravilna. Le na ta način bo mogoče slediti osnovnemu cilju poslovanja naše družbe: obdržati in utrditi svoj položaj na tržišču na osnovi kakovostnih izdelkov in storitev.

Z rezultati skorajda dveletnega dela uvajanja sistema zagotavljanja kakovosti smo lahko zadovoljni, kljub nekaterim pomanjkljivostim, ki so jih odkrili presojevalci in kljub tistim pomanjkljivostim, ki se jih sami dobro zavedamo. Vse napake oziroma pomanjkljivosti niso takšne, ki se jih v dogovorjenem času ne bi dalo odpraviti, ter na ta način izpolniti tudi formalnih pogojev za pridobitev certifikata.

Bolj zaskrbljujoče je dejstvo, da se prav vsi člani kolektiva še ne zavedajo nujnosti in pomembnosti obvladovanja kakovosti. Vsak sistem je trden le toliko, kot je trden njegov najšibkejši člen. Teh pa je zaenkrat še preveč! Zavedati

(Nadaljevanje na 3. strani)

Vlagamo tudi v ljudi, ne le v stroje in naprave

Končno smo se odločili pretrgati kar predolgo trajajoči molk o področju, v katerega v Talumu že dolgo vlagamo. Gre za področje izobraževanja in usposabljanja sodelavk in sodelavcev.

Verjetno nas je v to pripeljala situacija v zadnjem obdobju, ko v Talumu uvajamo več novosti, nove proizvode in drugačen način dela ter sam pristop do dela. Časi so drugačni. Stara fraza, boste rekli. A če se le za hip ozrete nekaj let nazaj, če pogledate okoli sebe, boste videli, da je skoraj vse postavljeno drugače. In da lahko izvajamo sprotne, nenehne spremembe, se moramo neprestano učiti novih stvari, se prilagajati novostim. Smo v zaključni fazi pridobivanja

certifikata ISO 9001, prenova informacijskega sistema že kaže prve rezultate, saj imamo popolnoma novo omrežje za povezavo med računalniki, nove programe na računalnikih, pospešeno delamo na uvajanju Tritona v naš poslovni in delno v proizvodni proces ter projekt litija drogov v Livarnah. Vsi ti projekti so vezani na sprotno pridobivanje novih znanj.

Pri tem pa ne smemo pozabiti na vse opravljeno delo na področju izobraževanja v preteklih dveh do treh desetletjih. Takrat so bile razmere drugačne, za nemoten potek proizvodnega procesa smo potrebovali sodelavke in sodelavce, ki smo jih pogosto izobrazili sami. Imeli smo lasten izobraževalni center, v

katerem se je došolalo ali prešolalo mnogo današnjih sodelavcev, predvsem pa tistih, ki danes uživajo zaslužen pokoj.

Te pozitivne izkušnje, učiti se z medsebojnim prenašanjem znanja od enega na drugega, so nam prava podlaga tudi za vnaprej. Stvari v našem okolju se prehitro spreminjajo, da bi jim lahko sledili le z znanjem, ki smo si ga pridobili v šolah in z ohranjanjem tega znanja le zase. Tako kot je naša naloga v domačem okolju, da svoje izkušnje in znaje prenašamo na svoje potomce, takšna je tudi naša naloga na delovnem področju. Rezultati nam kažejo, da se tega zavedate vsi. In to je ena izmed prednosti, ki jo ima TALUM pred drugimi podjetji. Nanjo smo lahko ponosni.

In kako bo v prihodnje? Vse dosedanje oblike in možnosti pridobivanja dodatnih znanj bomo ohranili, le pristop bo še bolj sistematičen. Kar pomeni, da se bodo v bodoče programi usposabljanj in drugih izobraževalnih oblik planirali vnaprej, da bomo bolj strokovno spremljali stroške izobraževanja, ne nazadnje pa bomo začeli dodatno strokovno usposablјati tiste, ki ga bodo prenašali na sodelavke in sodelavce.

V znanju je moč. Spet nekaj starega, stokrat slišane, a še vedno resničnega!

*Pomočnica direktorja
za kadre
Brigita Ačimovič*

Učim se in učim druge

Čeprav je mimo že skoraj pol leta 1996 in so dogodki preteklega leta že malo pozabljeni, vseeno želimo predstaviti in ovrednotiti izobraževalno dejavnost v TALUM-u.

Značilnosti

Značilno za leto 1995 je, da se je okrepilo **prenašanje znanja sodelavcem**. Obračanje na lastne moči in učenje iz prakse je toliko pomembnejše v dejavnosti, ki v bližnji okolici nima konkurence.

Načini podajanja znanj so bili najpogostejše v obliki krajših skupnih predavanj, katerim so sledila praktična usposabljanja pod vodstvom sodelavca-mentorja ali tehnologa. Programi so bili prilagojeni manjšim skupinam. Ob zaključku usposabljanja so sledila preverjanja novega znanja.

Načrtovanje in spremljanje usposabljanja je bilo posebno dosledno pri procesnih kontrolorjih v vseh DE in

splošno pri usposabljanju v DE Livarna.

Učenje preko **ključnih uporabnikov** je drug princip prenašanja znanja na večje število sodelavcev in je bil načrtno in uspešno uporabljen pri računalniškem usposabljanju.

Oba načina menimo, da je vredno razvijati še naprej, saj sta se pokazala učinkovita in razvijata sodelovanje ob skupnih ciljih.

Kaj povedo številke?

Številčne primerjave s preteklimi leti kažejo, da se je **obseg udeležencev usposabljanj povečal več kot 3,3 krat**. Tako je brez šolajočih bilo na različnih oblikah usposabljanja **1438 udeležencev**. V povprečju je bilo **19,7 izobraževalnih ur na zaposlenega**, kar nas uvršča v slovenskem merilu med podjetja z izrazito močno izobraževalno aktivnostjo. Kar pa je tudi razumljivo, **saj TALUM ne prodaja le pridnih rok, temveč vedno več**

znanja, ki se preliva v aluminij.

Bolj malo koristi bi bilo, če bi bilo usposabljanje samemu sebi namen. Da v TALUM-u ni tako, kaže tesna povezanost izobraževalnih vsebin z glavnimi akcijami v podjetju. Tako se je kar **17% vseh udeležencev** (250) udeležilo večinoma krajših usposabljanj **iz področja sistema kakovosti** in iz področja

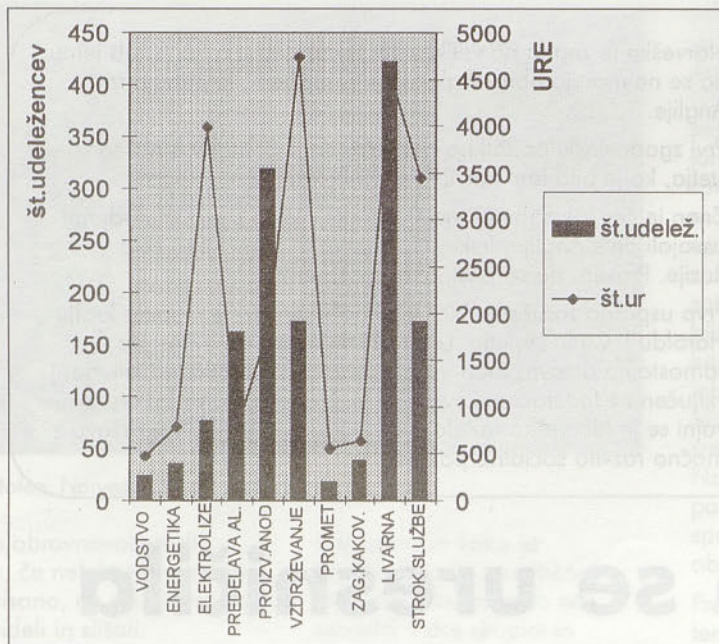
računalništva 123 udeležencev.

Z intenzivnostjo usposabljanja je med **DE** prednjačila **Livarna** z 32 izobraževalnimi urami na zaposlenega in z enakim tempom nadaljuje v letu 1996. Usposabljanja so bila izvedena v veliki meri po majhnih skupinah ali posamično po enotnem programu, za kar so bile potrebne temeljitejše priprave. Po obsegu sledi **Energetika**

Tabela 1:

DE/OE	Število udeležencev	Število ur	Ur/zaposlenega
VODSTVO	23	473	43,0
ENERGETIKA	36	777	24,3
ELEKTROLIZE	77	3984	16,5
PREDELAVA ALUMINIJUA	162	768	8,0
PROIZVODNJA ANOD	319	1836	21,3
VZDRŽEVANJE	172	4746	18,3
PROMET	17	551	7,7
ZAGOTAV. KAKOVOSTI	38	638	15,6
LIVARNA	422	4561	32,1
STROKOVNE SLUŽBE	172	3441	27,5
SKUPAJ TALUM	1438	21775	19,7

Grafični prikaz 1:

s 24 izobraževalnimi urami na zaposlenega. **Proizvodnja anod** je organizirala nekoliko krajša, predvsem skupinska usposabljanja (21 izobraževalnih ur/ na zaposlenega) in pri tem združevala več izobraževalnih tem hkrati.

Elektrolize so organizirale več usposabljanj kot jih je zabeleženo in programsko sledljivo. Več periodičnega usposabljanja načrtujejo in so ga nekaj že izpeljali v letošnjem letu. **Vzdrževanje** prednjači med DE po raznolikosti izobraževalnih tem iz različnih strokovnih področij. **Zagotavljanje kakovosti** je bilo bolj kot v usposabljanje lastnih sodelavcev usmerjeno na usposabljanje v drugih DE.

Predelava aluminija načrtuje povečano izobraževalno dejavnost v letošnjem letu. Skromnejše je bilo usposabljanje v DE **Promet**, kar je razumljivo, saj ni bilo večjih sprememb v delu, niti ni bilo potrebno periodično usposabljanje.

V **Strokovnih** službah so se v povprečju usposabljali **27 ur**. Da poteka usposabljanje na vseh nivojih se kaže tudi pri **Vodstvu** družbe, ki se je v povprečju usposabljalo 43 ur.

V **Strokovnih** službah so se v povprečju usposabljali 27 ur. Da poteka usposabljanje na vseh nivojih se kaže tudi pri Vodstvu družbe, ki se je v povprečju usposabljalo 43 ur.

Tabela 2:

DE/OE	Interno	Funkcionalno	Strokovno	Izo. vodij	Izo. za kakov.	SKUPAJ UR
Število udelež.	95	126	933	34	250	1438
SKUPAJ UR	5345	2251	10175	440	3541	21752

Struktura usposabljanj

Interno izobraževanje — prekvalifikacije, ki so sicer že utečene iz preteklih let so tem pomembnejše, ker v naši regiji ni razpisanega srednješolskega programa, ki bi dajal znanja iz metalurgije. Tako morajo skoraj vsi novozaposleni na proizvodnih delih opraviti interno prekvalifikacijo. Večjemu številu že zaposlenih pa je bilo potrebno dodati znanja iz upravljanja žerjava in viličarja z namenom, da se zmanjšajo zastoji zaradi čakanja usposobljenega delavca.

Interno izobraževanje-prekvalifikacije novozaposlenih je pri večini sofinanciral Zavod za zaposlovanje, ker smo zaposlovali iskalce zaposlitve, ki nimajo velikih možnosti zaposlitve.

V organizirane tečaje učenja TRITON-a in učenje novih programov na osebem računalniku je bilo zajeto 123 udeležencev.

Obširnejša usposabljanja so zahtevale spremembe dela v **DE Livarna** (posluževanje naprav z zemeljskim plinom in usposabljanja za litje ipd.), ki jih razvrščamo med

Grafični prikaz 2:

strokovno izobraževanje. Ni se opuščalo redno strokovno izobraževanje, ki ga predvidevajo predpisi in standardi (energetski izpiti,...) in izobraževanje v tujih jezikih.

V funkcionalnem izobraževanju so zajeta predvsem zunanja izobraževanja to so seminarji in sejmi, ki so zanimivi za spremljanje dogajanj na strokovnem področju. V letošnjem letu bo več pozornosti namenjeno izobraževanju novih sodelavcev.

Nekoliko manj je bilo izobraževanja vodij in je postala potreba predvsem pri operativnih vodjih zelo močna, saj je veliko vodij, ki za svoje naloge niso bili sistematično pripravljani.

Večina operativnih vodij se bo udeležila usposabljanja že maja 1996.

Šolanje

Interes zaposlenih za šolanje ob delu ne pojenjuje. Le izjeme so, ki pričeti študij tudi ne dokončajo. Tako je bilo v letu 1995 17 študentov ob delu, 45 pa jih je prejelo finančno pomoč pri študiju.

Poleg šolanja zaposlenih, vlagamo tudi v štipendiste in sicer za poklice, ki jih primanjkuje na ptujskem območju in so zanimivi za TALUM. Takšnih je bilo v preteklem letu 46.

Stroški usposabljanja in izobraževanja

Ker je bilo veliko usposabljanja izvedeno z lastnimi strokovnjaki, niso porasli sorazmerno porastu obsega usposabljanj.

Interno izobraževanje-prekvalifikacije novozaposlenih je kot smo že zapisali, pri večini sofinanciral

Zavod za zaposlovanje, ker smo zaposlovali iskalce zaposlitve, ki nimajo velikih možnosti zaposlitve.

Izvajalci

Večje število usposabljanj so izvedli strokovnjaki iz TALUM-a. Opravljali so ga v okviru svojega dela. Na tem področju je bil narejen velik preskok v razmišljanju, saj so bili v začetku leta prenekateri strokovnjaki prepričani, da bi za vsako usposabljanje morali prejeti dodatno nagrado in niso prenašanje znanja sprejemali kot svoje delo.

Pristope k usposabljanju in sledenje usposabljanja bo potrebno še dograditi in izenačiti izvajalce iz različnih sredin.

V prihodnje menimo, da bo potrebno posvetiti več pozornosti veččinam, programom in metodam podajanja izobraževalnih vsebin.

Kadrovska služba

(Nadaljevanje s 1. strani)

se je potrebno, da lahko že en sam neodgovoren posameznik, ogrozi ali celo izniči napore celotnega kolektiva. Informiranje in discipliniranje takšnih sodelavcev je ena od bistvenih nalog, ki nas čaka v prihodnje.

V vodstvu podjetja smo trdno prepričani, da bomo uspešno opravili nadaljevanje zunanje presoje, ter do jeseni letošnjega leta pridobili certifikat ISO 9001. Še bolj pa smo prepričani to, da nam bo striktno izvajanje politike kakovosti omogočilo boljše in varnejšo prihodnost.

Direktor
mag. Danilo Toplek

Norveška, uradno ime Norwegian Kongeriket Norge (Kraljevina Norveška) je ustavna monarhija. Meri 323.877 kvadratnih kilometrov in ima 4.297.400 prebivalcev. V Oslu, glavnem mestu Norveške, jih živi 467.090.

Ima najnižjo populacijo v Evropi, samo 13 oseb na kvadratni kilometer. Zaradi zdravega načina življenja je povprečna starost (ženske 80 let, moški 73 let) med najstarejšimi na svetu. Okrog 90 odstotkov Norvežanov je protestantske vere.

Norveška ima okrog 2740 kilometrov obale, če bi prišteli še vse otoke in fjorde je to okoli 21.200 kilometrov. Znana je po fjordih, ki so nastali v ledeni dobi. Največji je Sogne fjord (Sognefjellet), dolg 160 kilometrov, skale nad njim pa se dvigajo okoli 1000 metrov nad morjem.

Norveška je znana po veliki skrbi za zaščito okolja. Kljub temu pa se ne morejo ubraniti pred kislim dežjem, ki prihaja iz Anglije.

Prvi zgodovinski podatki o Norveški so iz 8. stoletja našega štetja, ko je bilo tam kar 29 majhnih kraljevin.

Znan je čas Vikingov (9. in 10. stoletje), ki so s svojimi ladjami osvajali dele Anglije, Irske, Normandije, Francije in celo Rusije. Pravijo, da so prišli tudi do Amerike.

Prvo uspešno združenje Norveškega kraljestva je uspelo kralju Haroldu I. v 10. stoletju. Leta 1815 je Norveška postala samostojna država, toda vse do leta 1905 je bila več ali manj vključena v federacijo s Švedsko ali Dansko. Po drugi svetovni vojni se je Norveška razvila v sodobno demokratično državo z močno razvito socialno politiko.

Pričakovanja so se uresničila

Vsaka nova tehnologija potrebuje ljudi z novimi znanji, vsak nov stroj človeka, ki mu bo znal streči, četudi samo s stiskanjem na gumbke. Tudi naši livarji, sicer večji dela na starih livnih pečeh, so potrebovali dodatna znanja, zato so se v začetku januarja tega leta odpravili na Norveško. Vse, kar je bilo potrebno vedeti, so jim povedali in pokazali v mestecu Sunndal, kjer je livarna drogov, ki sodi v sklop velike družine aluminijske industrije Hydro Aluminium, s katero smo tudi mi vedno bolj povezani.

Ne bomo pisali o zapletenih postopkih litja, o nobeni tehnologiji, ampak preprosto o vtisih in čisto osebnih doživljanjih nam tako oddaljene dežele in njenih ljudi.

Priprave so bile kar dolgotrajne in resne, predvsem za skupino livarjev, ki se je morala naučiti vsaj najosnovnejše pojme in besede iz angleščine.

Brez strahu, kot se za može spodobi, čeprav jih je večina prvič potovala z letalom, so na Norveško poleteli: Zdravko Kajzersberger, Roman Lampret, Anton Bauman, Mirko Strmšek, Slavko Fajfar, Drago Rozman, Sergej Donaj in Vitomir Krapež ter spremljalca Miran Purg in Dorže Panzalovič.

Verjetno je bil livarjem jezik tista najpoglavitejša ovira, ki jih je begala, da so odpotovali s tremo in negotovostjo. Toda samo do

pristanka v Oslu. Potem je bilo vse drugače...

Vitomir Krapež: "Norvežani so poskrbeli, da nam v nobeni situaciji ni bilo nerodno."

Miran Purg: "Nihče ni niti pomislil, da nas bodo sprejeli s tolikšno prisrčnostjo in nas ves čas bivanja prijazno spremljali. Že na letališču smo dožibeli skoraj tak sprejem kot kakšna vladna delegacija. Pričakala nas je skupina predstavnikov iz tovarne s svojimi soprogami, torej 16 ljudi s transparentom in izpisano dobrodošlico."

Prvi večer so prespali v Oslu, kjer so jim pripravili spoznavni večer. V začetku se je pogovarjal le vodja skupine Miran Purg, kmalu pa so tudi naši livarji začeli uporabljati svojo na novo osvojeno angleščino. Tudi nemščina je bila dokaj uporabna, in eden naših livarjev jo je dobro obvladal. Bili so presenečeni nad Norvežani, saj so se skoraj vsi znali pogovarjati v angleščini.

Naslednji dan so jim razkazali Oslo in jih peljali v vikinški muzej. Na poti proti Sunndalu so si ogledali skalnico Holmenkoll, olimpijske proge za smuk in se v Lillehamerju, kjer so prespali, ustavili tudi v olimpijski vasi.

"Z novim delovnim tednom se je tudi za nas začelo trdo delo", pravi Miran Purg, ki ocenjuje bivanje na Norveškem kot uspešno in poleg vsega še prijetno. Najprej so nam predstavili podjetje in vsak je moral napisati, svoje želje in pričakovanja. To so storili tudi Norvežani. Ko je bilo konec izobraževanja, smo se ponovno zbrali in pogledali, koliko tega se je uresničilo. Zadovoljni smo ugotovili, da

so se naša pričakovanja uresničila, enako so mislili tudi Norvežani."

Kar s ponosom omenja naše livarje, saj so pokazali dobre rezultate. Odlitki, ki so jih vlivali samostojno, so bili visoko ocenjeni, pa tudi škarta ni bilo več kot pri njihovih skupinah, kot je v poročilu zapisal njihov tehnolog.

"Pri predstavitvi firme", je nadaljeval Miran Purg, "smo veliko slišali o varnosti in reči moram, da smo sami opazili, kako globoko je zakoreninjena v vsakem posamezniku. Imajo akcije za zmanjšanje poškodb v taki obliki, da mora vsak delavec dati vsaj en predlog za zmanjšanje poškodb in rezultati so zavidljivi."

Ne ugotavljajo samo poškodb, ampak tudi "skoraj poškodbe in skoraj nesreče", torej situacije, ko bi se lahko zgodile nesreče. Vse to seveda evidentirajo in na osnovi teh podatkov zavzamejo določene ukrepe.

Pri uporabi zaščitnih sredstev pri delu so zelo dosledni. Sankcije so stroge. Lahko si celo ob službo. Vodja je odgovoren za red v svoji skupini. Pred vsakim pričetkom dela se zberejo, se pogovorijo o planu tistega

Prekestolen, Norveška

dne in obravnavajo tudi kršitve, če nekdo tistega, kar je zapisano, ne upošteva. To smo videli in slišali.

Uspešna je bila tudi akcija za zmanjšanje hrupa. Postavili so si zgornjo mejo 88 decibelov in strogo pazijo, da je ne presežejo oz. se trudijo, da bi jo znižali.

Spominjam se Norvežanov, ki so bili pri nas v livarni. Ko smo kotalili drogove, kar povzroča precejšen hrup, so si kar zatisnili ušesa, ker je hrup močnejši kot so ga vajeni. Mislim, da jim je ta zaščita pred hrupom in za zdravje škodljivimi stvarmi toliko v zavesti, da so si kar podzavestno pokrivali ušesa.

Predavanja iz teorije smo imeli vsak dan od 8. do 16. ure. Za prevod sva skrbela midva s Panzalovičem, ki je bil prvi teden z nami, pomagal pa nam je tudi inženir iz Bosne, ki kot begunec živi že dve leti tam in dobro obvlada norveško. V prvem tednu so nam predstavili tudi njihov razvojni center. Zanimiv je podatek, da imajo dve 20 tonski peči le za preizkuse. Seveda dela ta razvojni center za ves Hydro Aluminium — koncern, ki šteje 33 tisoč zaposlenih. Vsaka livarna ima svojo specifiko; eni lijejo le drogove, drugi brame.... V Sunndalu odlije ena izmena v petih urah 200 ton metala. Pri nas storimo to v enem dnevu, moram pa poudariti, da delamo sedem različnih izdelkov, Norvežani pa le po enega in je vse podrejeno tistemu. Organizacija dela je super," je mnenja Miran Purg, kar so poudarili tudi livarji.

"Pri teoriji so nas seznanili z opremo, ki jo bomo imeli v naši livarni, z njenimi

lastnostmi in kako jo posluževati. Po teoretičnem delu izobraževanja so nas razdelili v dve skupini in srečali smo se s praktičnim delom. Ena skupina je delala dopoldne, druga popoldne, potem smo se zamenjali. Pred začetkom resnega dela smo najprej gledali njihove priprave, štart itd. Potem smo začeli sami: od priprave, štarta, litja, izvlečenja drogov, pomika do žage in proti homogenizacijski peči. Skratka ves postopek litja. Vsak od naših je vsaj enkrat sam pokušal. Seveda je bilo v začetku malce negotovosti, saj so bile komande na strojih v norveščini. Pa je šlo, so se pač naučili na pamet, kje je kaj.

Za nas so bili odgovorni vodja izmene in dva operaterja."

Miran Purg je doživel Norveško kot deželo izredno odprtih, prijaznih, gostoljubnih in radodarnih ljudi, kar ga je presenetilo. Razmišljal je že o tem, ali so jim za družbo izbrali bolj komunikativne ljudi, ali takšni pač so. Težko bi bilo igrati prijaznost.

Postali so prijatelji. Prav v času, ko sva se pogovarjala, ga je poklical eden od njih, takrat na sužbeni poti na Češkem.

Poleg Mirana Purga sta bila moja sogovornika še Zdravko Kajzerberger in Vitomir Krapež in kot da poslušam enega, so si bile zgodbe podobne.

Naši livarji, sta pudarila Kajzerberger in Krapež, so bili presenečeni nad izredno organiziranostjo dela v livarni. "Zdi se, da tam ni potreno narediti niti koraka, ki bi bil

odveč, sta pripovedovala. Vse je "pri roki", točno določeno. Zato je tudi čas, ampak tega nihče ne izkorišča, da kdaj sedež v poseben prostor, kjer lahko prebereš časopis, se sprostiš s kakšno igrico na računalniku. V hali je stalno na voljo sok, mleko, kava in sadje. Nikomur, ki ni ustrezno zaščiten ne dovolijo priti v bližino peči. Tako bi moralo biti tudi pri nas. Vsak nas lahko hodi gledat čisto od blizu. Mi imamo sicer zaščitna sredstva (sicer ne taka kot na Norveškem) ostali "gledalci" pa nič. Tam tudi brez spremstva nihče ne sme v obrat," pravi Vitomir Krapež.

Presenečeni so bili tudi nad tem, da nihče ne kadi v proizvodnih obratih, niti v pisarnah. Kadilci hodijo ven. Tega se strogo držijo. Tudi alkohola ne boste našli na delovnem mestu. Ta je sploh tako prepovedan in drag, da ga med tednom ne pijejo. Razlagajo mi, da alkohola ni bilo dobiti niti v trgovini v tem kraju, kjer je livarna, ampak komaj v mestu, ki je oddaljeno kakšnih 70 kilometrov. Za pivo, ki so ga lahko kupili v eni od trgovin, pa je bilo potrebno odšteti kar okoli 10 mark. Tudi po gostilnah med tednom ni bilo videti ljudi, zato pa si dajo duška ob koncu tedna, ko si privoščijo doma narejeno žganje, ki je izredno močno in tudi domačine ob vikendih "vrže", so mi pripovedovali moji sogovorniki.

Za nas zanimivo je tudi to, da Norvežani ne sedajo za volan, če so pili, kaj šele, če so pijani. Zato imajo taksisti veliko dela, posebno ob koncu tedna. Kazni za take prekrške so namreč zelo visoke. Lahko se znebite tudi treh plač, obvezno odsedite mesec dni v zaporu, lahko se vam zgodi, da vam vzamejo vozniško dovoljenje in po dveh letih morate opravljati vse na novo.

Naši livarji so bili gostje svojih norveških kolegov, zato sem

radovedno povprašala, kakšni so njihovi domovi. Splošen vtis vseh je bil, da so Norvežani dosti bolj skromni kot mi. Z ničemer ne pretiravajo: ne s hrano, oblačenjem niti opremo v stanovanju. Ko sta doma tolikokrat "kidala" sneg, sta se spomnila na Norvežane, ki se ne mučijo z odmetavanjem, ampak naredijo le gaz, ozko potko, ravno toliko, da se da priti iz hiše. Krapež in Kajzerberger: "Hiše so zgrajene iz lesa in nizke. Tudi znotraj je veliko lesa in veliko luči, z žarnicami, ki dajejo prijetno medlo svetlobo. Vse pa je tako izbrano in urejeno, da se zdi, da ni nobene stvari, ki bi bila odveč. Opreme je malo, oziroma ne sega do stropa. Vse je nizko, kar daje občutek prostornosti. V veliki dnevni sobi, ki je skoraj obvezno povezana s kuhinjo, sta po dve sedežni garnituri. Pri eni vam postrežejo z aperitivom in kavo, k drugi vas povabijo na prigrizek. Ob taki priložnosti prižgejo sveče, ki so v svečnikih na mizi." To jima je bilo tako vseč, da sta tudi onadva kupila svečnike in jih prinesla domov, do bo ostal spomin na prijetno bivanje na severu.

Norvežani so zelo ponosni na svojo zgodovinsko preteklost in še zdaj dajejo veliko poudarka povezanosti z naravo. Za njih ni nič čudnega, če se enkrat na leto v tovarni razdelijo v skupine in se odpravijo na tridnevno rekreacijo v naravo, ker ni ničesar, kar je nastalo v moderni civilizaciji. Tam se je treba znati in preživeti. Delček tega naravnega okolja so okusili tudi naši livarji na vikinški večerji.

Kaj jima (oz. jim) je bilo najbolj všeč. "Vse, kar sva doživela", odgovorita hkrati in še enkrat poudarita: "Urejenost in skromnost doma ter red, doslednost pri delu v tovarni in izredna navezanost na svojo tovarno."

Vera Peklar

ISKRICE

Bodi, kar si — ostalih je tako preveč.

Pametna miš ve, kako prestrašiti slona.

Če ni zabavno, nikar tega ne počnite.

Iz tujih časopisov

Dosedaj smo največkrat slišali o francoski firmi Pechiney zaradi izredno uspešne tehnologije proizvodnje primarnega aluminija, ki smo jo uporabili v naši elektrolizi C.

V zadnjem obdobju se je vodstvo TALUM-a v fazi prestrukturiranja proizvodnega programa na področju zahtevnejših proizvodov odločilo za projekt proizvodnje homogeniziranih okroglic. Realizacija projekta bo v sodelovanju z norveško firmo Hydro Aluminium (HAL) na področjih financiranja

vodja projekta Cato Isene Stoll.

Od celotne TALUM-ove proizvodnje primarnega aluminija 75.000 ton, bo za proizvodnjo novih homogeniziranih okroglic izločeno 35.000 ton za Hydro Aluminium. Poleg tega se bo uvedlo pretapljanje ostankov aluminija in pretaljevanje aluminija iz drugih virov. Pogoji obratovanja so urejeni po določenih pogodbah o sodelovanju med HAL in TALUM-om, kar vključuje modernizacijo livarne in

PROFILE

projekta, dobave opreme, usposabljanja kadra in trženja okroglic. HAL je naš največji poslovni partner, saj sodelujemo z njim pri dobavi glinice. Tako je Talum postal del velike družine "Hydro Family", v kateri pravijo, delajo samo z ljudmi, ki so prijateljski do njih in spoštujejo njihovo delo. Zaradi tega je zanimivo in koristno videti, kako oni v svojem časopisu PROFILE, ki izhaja v več tisočih izvodih in se distribuira širom sveta, vidijo TALUM in Slovenijo.

Naslov članka: Slovenija kot partner pri proizvodnji okroglic

Podnaslov: "V marcu se je začela prva poizkusna proizvodnja okroglic v novi livarni v slovenski aluminijski družbi TALUM. Proizvodnja s polno zmogljivostjo se bo začela poleti", pravi glavni

Večerja v Vikinški vasi

dolgoročno 10-letno industrijsko in komercialno sodelovanje. Pomemben del pogodbe je financiranje opreme od strani HAL.

Nova oprema za kontinuirano homogenizacijo okroglic je že montirana, dobavitelj je HERTWICH ENGINEERING iz Avstrije. HAL ima zelo dobre izkušnje s takšnim tipom opreme pri svoji livarni v SUNNDALU. Enako opremo vgrajujejo v Žiaru — SLOVALCO.

Hycast oprema

Oprema za HOT-TOP livno garnituro, pretočni filter za rafinacijo aluminija z vso merilno-regulacijsko enoto je od firme HYCAST — Sunndal, Norveška. Poleg tega so TALUM-u v začetku proizvodnje na razpolago specialisti iz Sunndala. Letos januarja pa je bila skupina

Lillehammer

posluževalcev iz TALUM-a na dvotedenskem izobraževanju v livarni Sunndalsøra.

Hydro je tudi sodeloval pri načrtovanju in projektiranju litija v TALUM-u. Na ta način bodo kupci homogeniziranih okroglic proizvedenih v TALUM-u dobili enako kvalitete izdelke kot se proizvajajo v katerikoli livarni Hydro Aluminiuma. Ta nivo kvalitete zahteva posebno pozornost pri izboru opreme, postopku litija, kontroli izdelkov in izobraževanju.

Razširitev sodelovanja

HAL ima po celi Evropi številne notranje in zunanje odjemalce. Da zadovoljijo vsa povpraševanja kupcev, pri Hydro Aluminiumu verjamejo, da je zelo pomembno sklepanje pogodb o sodelovanju z drugimi proizvajalci aluminija. Takšni partnerji bodo zaščiteni zaradi sodelovanja v tako velikem sistemu.

Hydro Aluminium načrtuje povečanje svojega deleža na tržišču z okroglicami v Evropi. Gre za logistiko, ki ponuja velike prednosti proizvajalcem aluminija iz centralne Evrope. Za ilustracijo, velik delež okroglic proizvedenih v TALUM-u bo transportiran v bližnjo Italijo.

V TALUM-u bodo poleg okroglic proizvajali 17-20.000 ton zlitin za tržišče, kjer TALUM direktno tekmuje s HAL.

"Pogovarjamo se o razširitvi dosedanje pogodbe o sodelovanju s TALUM-om", je še povedal Cato Isene Stoll. Skozi dolgoročne kompenzacijske dogovore TALUM-HAL, je 15-20.000 ton aluminija zamenjano za okrog 150.000 glinice preko lastnega trgovskega sistema.

PROFILE Dag Sunnana

Odmevno predavanje mag. Zlatka Čuša v tujini

V majski številki strokovne revije ALUMINIUM, ki izhaja v Düsseldorfu, Nemčija, so objavili komentar o poteku Konferenca o tehnologiji proizvodnje aluminija, ki je bila konec leta 1995 na Slovaškem. Veliko pozornost je pritegnilo predavanje mag. Zlatka Čuša, ki se nanaša na poglavje o računalniškem modeliranju procesa. Zanimanje je toliko večje, ker gre za del doktorske naloge, ki jo Čuš pripravlja in praktično preizkuša pod mentorstvom domačih in tujih strokovnjakov. Povzetek predavanja je pripravil R.P. Pawlek, samostojni konzultant za področje tehnologije aluminija iz Švice.

"Nestabilnost peči v odvisnosti od različnih katodnih materialov je bila prednost Čuševe študije. Sedanji trend večine elektroliz je uporaba katodnih blokov z večjo vsebnostjo grafita. Uporaba blokov iz čistega grafita ni smiselna zaradi ekonomskih in tehničnih razlogov. Uporaba polgrafitnih materialov je najbolj koristna. Glavna prednost takšnih peči je nižja omska upornost in s tem manjša poraba energije skozi celotno življenjsko dobo peči.

Osnovni problem je, kako vgraditi nove materiale v isto elektrolizo, ki bo imela nove peči z grafitiziranimi katodami, obstoječe peči pa z antracitnimi bloki. Ta dva različna tipa peči je potrebno ločeno voditi. Pri tem je potrebno spremeniti naslednje parametre: jakost toka, višino metala, zasip anod in doziranje glinice. Novi optimalni pogoji stabilnega delovanja peči se dosežejo pri zmanjšanju višine kovine in boljšem zasipu anod.

R. P. Pawlek

Prvi doktor znanosti v TALUMU

Naš sodelavec mag. Marko Homšak iz DE Zagotavljanje kvalitete je 16. februarja 1996 zagovarjal svojo doktorsko disertacijo in tako prvi v TALUM-u pridobil naziv doktor tehniških znanosti. Ta dogodek je za Marka Homšaka osebno, pa tudi za TALUM vendarle tako pomemben, da je prav, da mu namenimo ustrezen prostor tudi v našem glasilu, zato sem ga prosila za pogovor.

Najprej pa nekaj iz njegovega "življenjepisa":

Marko Homšak se je zaposlil v TALUM-u v decembru 1993. leta, in sicer na razpisnem prostem delovnem mestu tehnologa za okolje. Pred tem je bil zaposlen v DO Metalna, Maribor, najprej v TOZD Razvojno raziskovalni inštitut, nato pa v DO Tovarna procesne opreme, kjer je opravljal dela in naloge samostojnega raziskovalca. Zaposlil se je kot dipl. ing. kemijske tehnologije v letu 1984, leta 1988 pa je že uspešno zagovarjal magistrsko nalogo z naslovom "Načrtovanje procesov za pridobivanje žveplove kisline". Doktorski študij je nadaljeval na oddelku za kemijsko tehnologijo Tehniške fakultete v Mariboru, kjer je večino raziskav opravil v letih od 1990 do 1994. V letu 1995 je prijavil temo doktorske

disertacije z naslovom "Energetska integracija kemijskih procesov".

Vsi, ki več sodelujemo z Markom Homšakom in ga osebno bolj poznamo, vemo, da pri pogovoru z njim ni povedano nič preveč in nič premalo in tako je potekal tudi najin pogovor ob tej priliki.

Kako se počutiš kot prvi doktor znanosti v TALUM-u?

Povsem običajno, čaka me delo, nič ni drugače.

Kako bi v kratkem predstavil svojo doktorsko disertacijo?

Moja doktorska disertacija z naslovom "Energetska integracija kemijskih procesov" spada na področje kemijske systemske tehnike in načrtovanja kemijskih procesov. Z racionalizacijo energije v procesih, po postopkih, ki veljajo v tehnologiji uščipa (pinch technology), zmanjšujemo porabo pare na eni in porabo hladilne vode (oz. izgube v okolico) na drugi strani.

Disertacija ima tri sklope. V prvem predstavljam postopek termodinamske analize reaktorjev s predhodnim modeliranjem, simulacijo in načrtovanjem le-teh.

Drugi sklop opisuje termodinamsko analizo energorjev, t.j. energetskih oddajnikov (eksotermni reaktorji, toplotne črpalke, kompresorji...) in energetskih sprejemnikov (endotermni reaktorji, izparilniki, kotli...), njihov položaj glede na temperaturo uščipa in njihovo energetsko integracijo v proces. Takšno analizo spremlja tudi ekonomsko ovrednotenje različnih obravnavanih variant procesa.

Tretji sklop predstavlja termodinamsko analizo energorjev, razširjeno na tlačne menjalnike, ki izkoriščajo vir občutnih tlačnih razlik v procesih. Problem

visokotlačnih menjalnikov, predstavljen v tehnologiji uščipa, smo rešili z eksergijsko analizo, kar pomeni dodatek k razumevanju termodinamske analize in načrtovanja procesov.

Vsi trije sklopi so bili objavljeni v priznanih svetovnih publikacijah s področja kemijskega inženirstva in predstavljeni na mednarodnih konferencah doma in v tujini.

Zakaj si izbral ravno predstavljeno temo?

Delal sem na več raziskovalnih nalogah s tega področja in ponudila se je možnost nadaljevanja raziskav na področju, ki sicer tudi v svetu še ni bilo obdelano.

Kako to, da si se odločil za delo ekologa, ko pa tvoje dotedanje delo in raziskovanje direktno ni bilo povezano s področjem ekologije?

V tistem času splošna situacija v Metalni in mariborskem gospodarstvu ni bila obetavna, možnost dela na področju ekologije pa se mi je zdela zelo privlačna, čeprav prej direktno na področju ekologije nisem delal. Posredno pa je bilo moje raziskovalno delo pri diplomu, magisteriju in doktoratu le povezano z ekologijo, ker gre za zmanjšanje porabe energije.

Ekologija je sicer relativno mlada veda, ki pa obsega široko področje; gre za interdisciplinarno vedo, pri kateri je treba imeti znanje tudi o tehnologiji, ekonomiki, metodah vrednotenja z ozirom na razne vplive itd.

Kakšni so tvoji dolgoročni cilji sedaj, ko imaš naziv, ki ti odpira več možnosti zaposlitve oz. verjetno tudi možnosti večjega zaslužka?

Zaenkrat svoje znanje, delo in svoje cilje povežem s TALUM-om, ker sem prepričan, da vsaka firma rabi izobražen kader, da lahko konkurira tako doma kot v svetu, preskromno pa bi bilo, če ne bi pričakoval nekakšnega priznanja in vrednotenja mojega znanja. Doktorat pomeni vrh nekega raziskovalnega obdobja, da se povzpneš nanj, pa je potrebna dosti širša osnova.

In ta širina znanja bo zagotovo uporabna v TALUM-u na vseh področjih, ne le na ekološkem. Osebno pa vsekakor dajem prednost delu v proizvodnji, ker je le-ta primarna in prinaša osnovni dohodek, v proizvodnji so tudi možnosti razvoja in raziskovanja, ki so trenutno sicer skrčene, ne glede na to pa sem zmeren optimist, da se proizvodnji le obetajo boljši časi.

Kakšno je po tvojem mnenju ekološko stanje v TALUM-u sedaj, kakšne so glavne naloge TALUM-a na področju ekologije v prihodnosti?

Vsako podjetje s svojim delovanjem vpliva na okolje, in to običajno preko vseh treh področij: zraka, vode, z odpadki. Prišel sem v TALUM, ko so bili glavni ekološki projekti že končani ali v teku (MPPAI, revitalizacija odlagališč, kotlarna), s katerimi je TALUM dosegel bistven napredek na področju ekologije in s tem spreminja svoj imidž. Vendar pa je še nekaj področij, ki jih je potrebno in možno izboljšati v skladu z evropskimi trendi in standardi na področju varstva okolja. V ta namen je v teku priprava poslovnika o varstvu okolja in pravilniki o ravnanju z odpadki in varstvu zraka. O še odprtih ekoloških problemih pa to: nova slovenska zakonodaja elektrolizi B dovoljuje čas prilagajanja do leta 2004, z uvajanjem novih tehnologij livarne dolgoročno naj ne bi povzročale večjih obremenitev okolja in naj bi bile približno v skladu s slovensko zakonodajo, pri proizvodnji anod, kjer je v teku projekt za izločanje fluora iz plina (zbiranje ponudb!), pa bo potrebno izbrati najboljše možne tehnične rešitve.

Bi za konec še kaj dodal?

Vodstvu TALUM-a in sodelavcem se zahvaljujem za podporo in spodbudo na moji znanstvenoraziskovalni poti.

Dr. Homšak, iskrene čestitke, da si ob rednem delu in družini uspel priti do cilja, za katerega si se trudil.

Ivana Banič-Kranjčević

Ko prideš V TALUM . . .

Po "kockasti" cesti je leta 1993 prišla v Talum Darja Petrovič, takrat študentka tretjega letnika sociologije in zaprosila za štipendijo. Letos aprila je na Fakulteti za družbene vede uspešno zagovarjala diplomsko nalogo *Organizacijska kultura v podjetju Talum in mesec dni kasneje začela z enoletnim pripravništvom v Talumu.*

Da si prišel pred tovarno te najprej opozori "kockasta" cesta in nato veliko parkirišče. Ob cesti opaziš tablo z imenom podjetja Talum in vseh njegovih manjših podjetij. Pred tabo je velika upravna stavba, ki onemogoča, da bi bežni mimoidoči opazil kakršnokoli proizvodni obrat. Če želiš zaparkirati svojo limuzino, lahko to storiš v dopoldanskem času tik pred recepcijo, kjer pa običajno parkirajo vodstveni delavci Taluma. Zapornica se hitro dvigne in že si namenjen proti vhodu v recepcijo. Sprejme te prijazna receptorka, ki želi pojasniti, h komu greš, in ali je to službeno ali privat in nato dobiš tako imenovano "propustnico". Lahko se prav v tretje nadstropje zapelješ z dvigalom, če pa si prvič v upravni stavbi podjetja, te gotovo mika, da se sprehodiš in opazuješ.

Marnorne stopnice te pripeljejo naravnost pred doprni kip "velikega sina in revolucionarja slovenskega

naroda" Borisa Kidriča. Na platoju, kjer je kip, se stopnice razcepijo na dvoje, obenem pa v kotu opaziš maketo celotnega proizvodnega spleta, ki se mu pravi Talum. V kotu je iz kovinskih odpadkov narejena skulptura livarja. Ko si v prvem nadstropju zagledaš pred sabo dolg hodnik, na levi strani so usnjeni oblazinjeni

fotelji z mizico. Na levo stran pelje vhod v dvorano, to je bivša sejna soba delavskega sveta. Sedaj so v njej tudi tečajji tujih jezikov. Na stenah po hodniku je razstava, trenutno so to akvareli, predvsem pokrajinski motivi. To je razstavišče Aluminij. Na stenah na desni strani hodnika pa vam panoji povedo, da je "skrb za kvaliteto, skrb za prihodnost podjetja" in da je "veriga toliko močna, kot vsak njen člen". Tudi to je del zagotavljanja kakovosti in naporov za doseg certifikata ISO 9001. Ob tem visita dve podobi aluminija, "tisti, ki zeleni" in "tisti, ki sanja".

V prvem nadstropju najdete marketing, nabavo in v posebnem hodniku vodstvo podjetja. Če se povzpnete po stopnicah pridete do službe za organizacijo, plan in finančno računovodske službe. V tretjem nadstropju je pravna in kadrovska služba ter ekspedit. Za delavca, ki prinese samo potrdit

zdravstveno izkaznico — kar visoko.

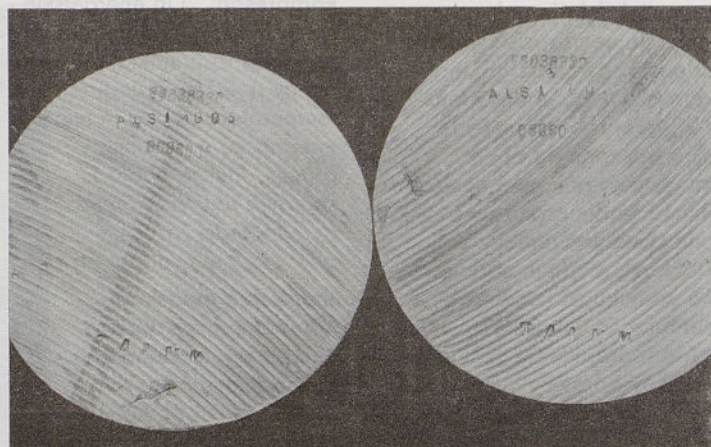
Vendar Talum ni samo upravna stavba in če si želite ogledati proizvodne obrate je najboljša, da si priskrbite "vodiča", oblečete plašč in na glavo daste čelado. Iz upravne stavbe pridete spet na precej široko "kockasto" cesto, tokrat za ograjo, ki vodi do obratov, vendar bodite previdni, tu vozijo tudi tovorni avtomobili, ki dovažajo surovine in odvažajo aluminij ali polizdelke. Velika tabla, na kateri delavec s čelado na glavi v vas usmerja prst, vas opominja in pravi: "Misli na varnost pri delu." In že ugledate dimnike in proizvodne obrate — od zunaj seveda. Prvi vtis je, da je vse skupaj ogromno.

Na križišču so dobro označene smeri: livarne, elektrolize, predelava, vzdrževanje, energetika, promet — ceste vodijo do delovnih enot. Srečate tudi posamezne kolesarje v delovnih oblekah, od uprave do proizvodnih obratov je daleč. Od 9. do 11. ure srečujete kar nekaj delavcev, ki gredo ali se vračajo v jedilnico na malico. Menza je samo ena. Včasih je skoraj vsaka delovna enota imela svojo jedilnico, sedaj se je za malico potrebno sprehoditi nekoliko dlje. Proizvodni delavci prihajajo na malico prej kot tisti iz "uprave". Na malico prihajajo skupaj manjše skupine 5 do 10 ljudi, ki so običajno tudi sodelavci.

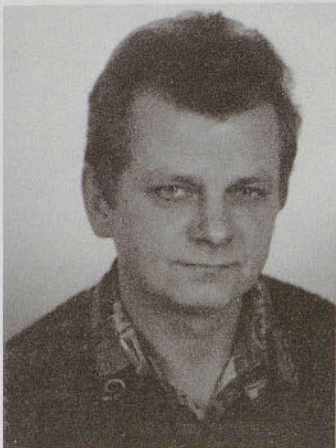
Opazite tiste, ki so iz "uprave" in druge, ki so v modrih plaščih ali delovnih oblekah, ki so iz proizvodnih obratov. Redkokdaj vidiš v isti skupini tistega v "civilu" in ostale v delovnih oblekah.

Ko ste izbrali enega izmed treh jedilnikov pri malici: toplega, hladnega ali dieto in ga použili, morate pohiteti, saj pol ure namenjene za malico zelo hitro mine in morate priti še nazaj na delovno mesto, če ste seveda zaposleni v Talumu. Če niste, pa lahko nadaljujete z ogledom tovarne. Vaš vodič se bo gotovo usmeril proti elektrolizi C, ki je ponos Taluma in tudi v svetovni proizvodnji aluminija sodi med vrhunsko tehnologijo. In gotovo boste videli novo livarno, ki je upanje in prihodnost Taluma, saj omogoča postopno preusmeritev na polizdelke v tej tovarni. Gotovo pa boste pri strokovno vodenem ogledu o tovarni dobili še veliko več tehničnih podatkov in informacij, ki vam nekaj pomenijo le, če ste poznavalec. Če je vaš vodič iznajdljiv, in če vas ni preveč, se lahko nazaj do upravne stavbe peljete z "interno pošto" ali tako imenovanimi kurirji, ki vam bodo pripravljene narediti uslugo. Tovarno si lahko ogledate vsako leto okrog tovarniškega praznika, ko je "dan odprtih vrat" in takrat presodite sami.

Darja Petrovič

ZAHVALE

Dominiku Polajžerju v spomin

Sredi aprila se je za vedno poslovil naš sodelavec Dominik Polajžer. Globoko smo presunjeni, da ga ne bo več med nami. Bolezen, obup in tragičen konec, so mnogo prezgodaj sklenili njegov življenjski krog.

Dominik se je rodil 5. novembra 1952 v Koritnem pri Makolah. Po končani osnovni šoli se je izučil za ključavničarja. Najprej se je zaposlil v Elektrokovinarju Ptuj in nato v (TGA) Talumu v Kidričevem — od 1. julija 1985 je opravljal dela vzdrževalca energetskih naprav v kotlarni. Zaradi potrebe dela je bil 25. januarja 1995 premeščen v strojno delavnico. Vedno je bil delaven, pošten in vzoren delavec.

S pridnim delom sta si z ženo Andrejko ustvarila lep dom. Rodila sta se jima sin Darko in hčerka Natalija, ki sta že odraščajoča in toliko bolj potrebna očetove besede in topline.

Vsi, ki smo ga poznali kot marljivega, tihega in dobrega sodelavca ter prijatelja, niti slutili nismo, da bo tako kmalu izgubil boj z življenjem.

V imenu vodstva delovne enote Vzdrževanje in sodelavcev iz energetike ter strojne delavnice, izrekamo svojcem iskreno sožalje.

Ne moremo dojeti krute resnice, da je za vedno odšel naš dragi mož, oče in zet

Dominik POLAJŽER

V težkih trenutkih nismo ostali sami, zato se zahvaljujemo vsem, ki so nam kakorkoli pomagali, tudi sodelavcem iz DE Vzdrževanje, pevcem, godbi in sindikatu Taluma ter vsem tistim, ki so ga pospremili k preranemu počitku.

Žalujoči: žena Andrejka, sin Darko, hčerka Natalija in tašča

Ob boleči izgubi dragega sina, brata, svaka in strica

Bojana CIGANA

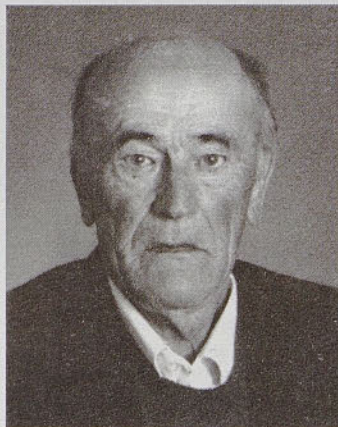
se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem in znancem, ki ste ga tako množično pospremili k preranemu počitku, darovali cvetje, sveče in za svete maše, nam pa izrekli sožalje.

Zahvaljujemo se sodelavcem REVITALA, posebej gospodu Mediku, sindikatu SKEI in sodelavcem telefonske centrale Taluma, Frizerskemu salonu NENA, sodelavkam kuhinje PERUTNINE, sosedom Anici, Zlatki, Francu in Jožici za nesebično pomoč. Posebna zahvala teti Jožici in Ivanki. Hvala tudi gospodu župniku za opravljen obred,

govornikom za poslovilne besede, pevcem za odpete žalostinke, godbi za igrane žalostinke ter podjetju MIR iz Vidma.

Še enkrat hvala vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani in nam kakorkoli pomagali.

Vsi, ki smo ga imeli radi

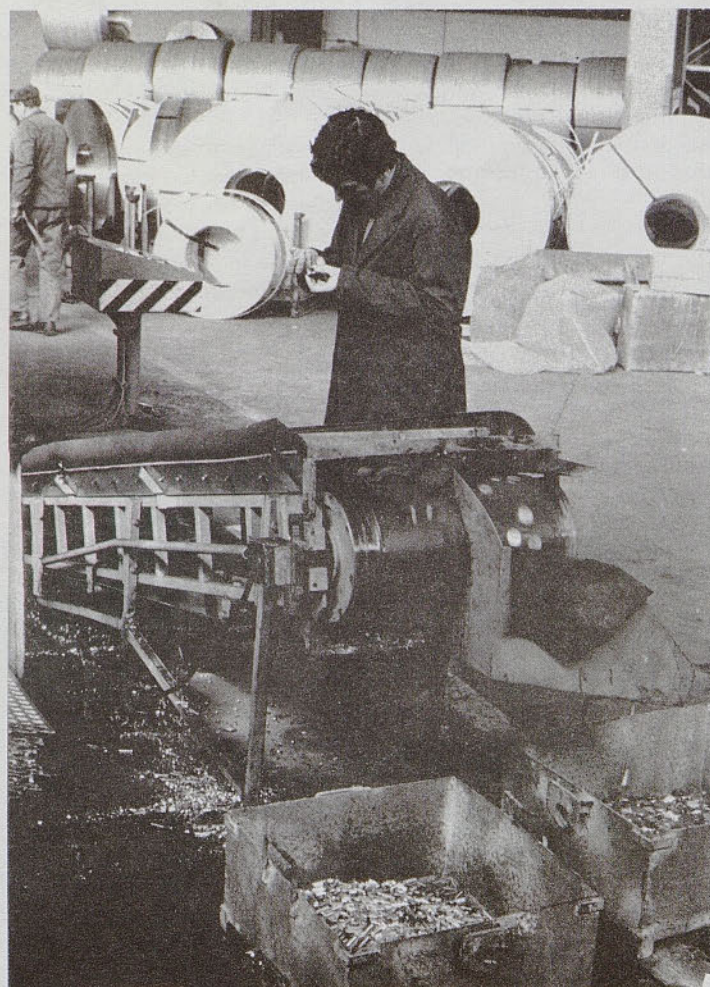
Za vedno je zaspal

Jožef MURKO

upokojenec Taluma

Zahvaljujemo se tistim, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti, posebno pa sindikatu Taluma za denarno pomoč, cvetje in gospodu Dasku za odigrano Tišino.

Žalujoči domači

Dopisujte v Aluminij!

TKC-KIDRIČEVO

Tradicionalni prvomajski teniški turnir

Na teniških igriščih TKC Kidričevo je bilo 27. 4. 1996 ponovno živahneje kot običajno. Tega dne je bil namreč zdaj že tradicionalni teniški turnir zaposlenih Taluma, nekdanjih sodelavcev in delavcev podjetij, ki so nastala v okviru Taluma. Vreme ni bilo najbolj naklonjeno ljubiteljem tenisa, saj so temni oblaki in rahlo rosenje precej ovirali igralce pri igri, toda teniška volja ne pozna meja. Veseli smo, da se je turnirja udeležilo več igralcev kot prejšnje leto, tako da je turnir dosegel pričakovano — **ČIM VEČ LJUDI PRITEGNITI NA RDEČA IGRISČA.**

Želja organizacijskega odbora, ki ga sestavljajo Ivan Mazera, Rudi Bogdan in Milan Fajt je, da se v ta turnir vključijo tudi ženske, glede na to, da imamo kar nekaj takšnih, ki rekreativno igrajo tenis. Naj jih vodi misel: Pomembno je sodelovati.... Zato vljudno vabljeni že na naslednji turnir. Potrudili se bomo, da organiziramo istočasno ženski turnir, ali jih vključimo v ta turnir in sicer v mešane dvojice in zanje pripravimo nagrade, kot jih imamo na moškem turnirju. Potrebno je povedati, da je vsak igralec deležen majhne pozornosti, lahko rečemo nagrade.

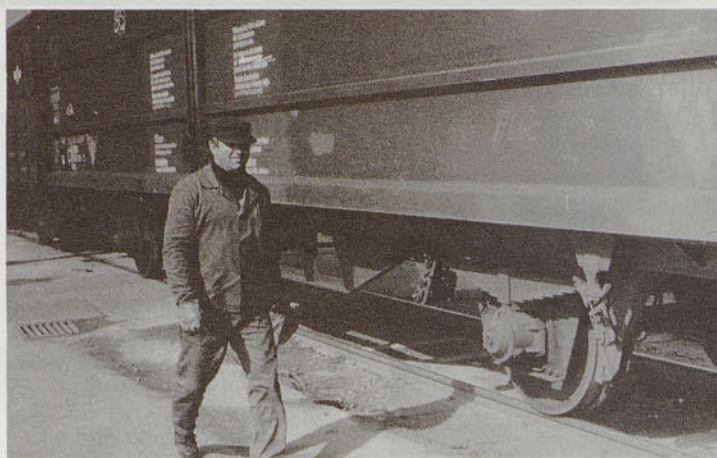
Nagrade za najboljša mesta so bili pokali, kompleti žogic ter trakovi za teniški lopar. Turnir je potekal tako kot lani. Razigravanje in ostali dvoboji

do polfinala so se igrali na devet dobljenih gemov. Polfinalni in finalni dvoboj pa na dva dobljena seta. Takšen sistem tekmovanja zahteva, glede na veliko število prijavljenih, maksimalno disciplino pri pričetkih odigravanja dvobojev. Do polfinalnih dvobojev so se prebili Albert Korošec, Marko Mihelič, Viktor Markovič in Ivan Mazera. Končnico oziroma finale turnirja sta igrala Albert Korošec in Marko Mihelič. Zmagovalec je postal Albert Korošec, drugo mesto je zasedel Marko Mihelič, tretje mesto pa sta si delila Viktor Markovič in Ivan Mazera.

Istočasno je igrala tolažilna skupina v kateri sta finalni boj odigrala Vojo Gulin in Rudi Bogdan. Zamagl je Vojo Gulin.

Treba je dodati, da nismo pozabili tudi na veseli del turnirja, ki ne bil bil takšen, če ne bi imeli tako dobrih sponzorjev: Sindikat SKEI (g. Ivan Potočnik), ga. Tonka Krajnc, g. Vojko Marinič, g. Rajko Matijević in g. Marko Adamčič. Vsem se najlepše zahvaljujemo!

Hvala tudi g. Marku Miheliču za skrbno pripravljena igrišča. Zahvaljujemo se tudi vsem udeležencem turnirja za udeležbo z željo, da se srečamo tudi drugo leto, ljubitelje tenisa pa vabimo, da se nam pridružijo.

Ivan Mazera

Teniška liga POETOVIO '96

Leos je bila ustanovljena teniška liga za rekreativce nad 25 let starosti. V ligo je bilo vključenih 12 ekip iz regije, ki so bile po žrebu razdeljene v dve skupini.

Ekipa so razdeljene v:

RDEČA SKUPINA

TK Ptuj — Levi breg
TK KIDRIČEVO
TERCIA TISK
TK ŠTRAF
TD DUPEK
TK DESTERNIK

Med temi ekipami je tudi ekipa Taluma v sestavi: I. Mazera, V. Markovič, J. Bedrač, I. Krnjič, R. Bogdan, A. Korošec, M. Fajt, M. Lipovac, S. Vajdič, F. Horvat.

MODRA SKUPINA

TK Ptuj — Desni breg
TALUM Kidričevo
ŠRC PIČO
TC GOYA
TC LUKA
TK PODVINCI

Ekipa Taluma igra v modri skupini

Sistem igranja je takšen, da igra vsaka ekipa z vsako v skupini. Torej igra vsaka ekipa pet tekem v spomladanskem delu in pet tekem v jesenskem delu.

Na koncu se igra MASTERS za vse ekipe in sicer:

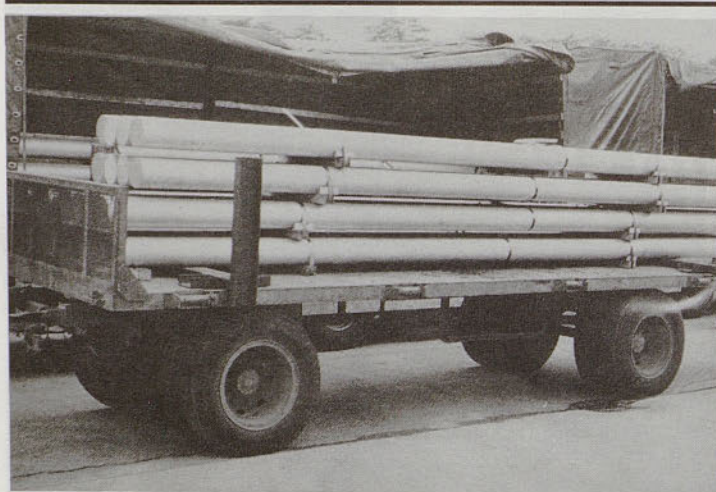
prvi dve ekipi, ki osvojita največ pridobljenih točk iz rdeče skupine in prvi dve ekipi iz modre skupine po točkah igra v prvem MASTERSU za prva štiri mesta v končni razvrstitvi. V drugem

MASTERSU igrajo ekipe, ki so uvrščene po točkah v skupinah na 3 oz. 4 mesta in igrajo za uvrstitev od 5. do 8. mesta. V tretjem MASTERSU igrajo ekipe iz obeh skupin, ki so osvojile najmanj točk v skupinah, borile pa se bodo za končno razvrstitev od devetega do dvanajstega mesta.

Vse ljubitelje tenisa vljudno vabimo na ogled tekem. Morda nam bodo s svojo udeležbo pomagali k boljši uvrstitvi.

Razpored tekem:

8. junij TC GOYA — TALUM, igrišče Hajdoše ob 9. uri
16. junij TK PTUJ D.B. — TALUM, igrišče Ptujске toplice ob 9. uri
12. avgust TALUM — SRC PIČO, igrišče Kidričevo ob 17. uri
19. avgust TALUM — TC LUKA, igrišče Kidričevo ob 17. uri
1. sept. TK PODVINCI — TALUM, igrišče Podvinci ob 8. uri
2. sept. TALUM — TC GOYA, igrišče Kidričevo ob 17. uri

Aluminij

Izdaja podjetje TALUM, d.o.o. Kidričevo. Ureja Vera Peklar. Fotografija Stojan Kerbler, dipl. ing. Tisk: PP PC Ptujška tiskarna. Zaposleni v podjetju TALUM in podjetjih v njegovi sestavi ter upokojenci TALUMA dobivajo list brezplačno. Naklada 2730 izvodov. Po mnenju Ministrstva za informiranje, št. 23/209-92, se šteje glasilo s prilagami med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarife št. 3, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5%.